

Informacje na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w Terminalu Paliw w Mościskach Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna

1. Oznaczenie prowadzącego zakład oraz adres

Oznaczenie prowadzącego zakład:

Nazwa Prowadzącego	Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna Prezes Zarządu
Adres siedziby	ul. Chemików 7, 09-411 Płock
Telefon	(24) 365-00-00
Fax	(24) 367-70-00
WWW	www.orlen.pl
e-mail	media@orlen.pl
NIP	774-000-14-54
REGON	610188201

Adres zakładu:

Nazwa	Terminal Paliw w Mościskach (BP101) Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna
Kierujący Zakładem	Kierownik Terminala (zgodnie z udzielonym pełnomocnictwem przez mocodawcę)
Adres	ul. Estrady 8, 05-080 Izabelin
Telefon	22 778 09 00
Fax	24 367 74 73

2. Osoba udzielająca informacji:

Dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
w Polskim Koncernie Naftowym ORLEN Spółka Akcyjna

3. Potwierdzenie, że zakład podlega regulacjom prawnym i przepisom administracyjnym ustanawiającym system przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym

Terminal Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A. jest zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) zgodnie z klasyfikacją dokonaną na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 10.10.2013 w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2013, poz. 1479).

Zgodnie z wymaganiami prawnymi wszystkie obowiązki spoczywające na prowadzącym zakład zostały zrealizowane. Obowiązująca, zaktualizowana dokumentacja wymagana przez ustawę Prawo ochrony środowiska została przekazana w czerwcu oraz październiku 2013 r. Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie. Mazowiecki Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie wydał, na podstawie pozytywnej opinii Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie, decyzję nr WZ.5516.59.2013 z dnia 19 grudnia 2013 roku zatwierdzającą zaktualizowany Raport o bezpieczeństwie dla Terminala Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A. Stanowi to potwierdzenie dopełnienia wszystkich obowiązków spoczywających na prowadzącym zakład.

4. Charakter działalności Terminala Paliw w Mościskach

PKN ORLEN S.A. prowadzi działalność w różnym zakresie – głównie produkcji paliw silnikowych w wyniku głębokiego przerobu ropy naftowej oraz produkcji szerokiego asortymentu produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych)

Do głównej działalności Terminalu Paliw w Mościskach Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. należy:

1. przyjmowanie paliw: benzyn silnikowych (bezołowiowych, bazowych) oraz oleju napędowego rurociągiem dalekosiężnym;
2. przyjmowanie dostaw dodatków uszlachetniających do paliw;
3. przyjmowanie dostaw estrów metylowych;
4. przyjmowanie dostaw odwodnionego alkoholu etylowego;
5. magazynowanie paliw;
6. komponowanie, olejów napędowych poprzez dozowanie biokomponentów, benzyn bezołowiowych poprzez dozowanie alkoholu etylowego i komponowanie uszlachetnionych paliw silnikowych;
7. dystrybucja paliw do autocystern.

8. Rodzaje substancji niebezpiecznych występujących na terenie Terminalu Paliw w Mościskach

Na terenie Terminalu Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A znajdują się różne substancje niebezpieczne w tym: paliwa oraz substancje pomocnicze (dodatki uszlachetniające do paliw). Poniższe krótkie zestawienie przedstawia podstawowe informacje na temat właściwości, jakie cechują te substancje.

GŁÓWNE SUBSTANCJE:

- Benzyny silnikowe bezołowiowe (bazowe): skrajnie łatwopalny, rakotwórczy kat.2, mutageny kat.2, szkodliwy, drażniący, niebezpieczny dla środowiska
- Olej napędowy: rakotwórczy kat.3, drażniący, niebezpieczny dla środowiska

NAJBARDZIEJ ZNACZĄCE SUBSTANCJE POMOCNICZE

(DODATKI USZLACHETNIAJĄCE DO PALIW):

- Komponent bioetanolowy 80/20: wysoce łatwopalny, rakotwórczy kat. 2., mutagenny kat. 2., szkodliwy na rozrodczość kat. 3., szkodliwy, niebezpieczny dla środowiska
- dotatki do benzyn i oleju napędowego (w znacznie mniejszych ilościach niż paliwa): łatwopalne, rakotwórcze, szkodliwe, drażniące, niebezpieczne dla środowiska

6. Informacje związane z charakterem zagrożenia poważną awarią z uwzględnieniem skutków dla ludzi i środowiska

PKN ORLEN S.A. – prowadzący Terminal Paliw w Mościskach jest świadomy, że ze względu na prowadzony profil działalności zakładu zagrożenia wynikające z właściwości stosowanych substancji można podzielić na następujące grupy:

- zagrożenia pożarowe,
- zagrożenia dla środowiska naturalnego,
- zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka

Należy zwrócić uwagę, że:

1. Obecne na terenie zakładu substancje stanowią substancje palne.
2. Oprócz właściwości palnych charakteryzują się one również właściwościami szkodliwymi dla zdrowia i niektóre są klasyfikowane jako rakotwórcze.
3. Produkty te są niebezpieczne dla środowiska, działają bardzo toksycznie na organizmy wodne i mogą powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

Uwolnione substancje niebezpieczne mogą tworzyć rozlewiska cieczy zbierane na instalacjach w obudowanych tacach oraz na szczelnych podłożach. Awaryjnie uwolnione ciecze z tacy (szczelnego podłoża) powinny być całkowicie zebrane lub kierowane do studzienek kanalizacyjnych a następnie do zbiorników słopowych lub systemu kanalizacji ścieków przemysłowych. System ten obejmuje wszystkie obiekty technologiczne Terminala Paliw.

Uwolnione substancje niebezpieczne o charakterze palnym mogą po uwolnieniu rozprzestrzeniać się także w postaci chmur parowych. Jeżeli substancja jest cięższa od powietrza – np. paliwa - chmura parowa może utrzymywać się przy powierzchni terenu i wnikać we wszelkie otwory poniżej poziomu terenu (studzienki, wpusty, zagłębienia).

W przypadku substancji lżejszych od powietrza chmury parowe mogą rozprzestrzeniać się z wiatrem. Ważnym aspektem w przypadku tych substancji jest zagadnienie czy w połączeniu z powietrzem pary substancji tworzą mieszaniny wybuchowe.

W związku z możliwością uwolnienia się do otoczenia substancji palnych na terenie Terminala Paliw rozmieszczono detektory informujące o obecności tych substancji w przestrzeni międzypłaszczowej zbiorników magazynowych nr 2-11, 2-12, 2-21, 2-22. Detektory te informują także o stężeniu substancji a w przypadku większych stężeń kierują sygnał alarmowy do systemu kontroli procesów. Operatorzy na instalacjach natychmiast reagują na wszystkie alarmy.

W odniesieniu do terenów i ludności znajdującej się poza Terminalem Paliw nie przewidziano potencjalnej możliwości zaistnienia zdarzeń, które z uwagi na właściwości substancji niebezpiecznych uwolnionych w czasie awarii na instalacjach procesowych mogłyby zagrozić zdrowiu lub życiu ludzkiemu. Niezbędne informacje przekazano Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie który odstąpił od opracowania

zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego dla terenów przyległych do Terminala Paliw w Mościskach

7. Opis systemu bezpieczeństwa i ograniczania skutków awarii przemysłowej dla ludzi, majątku i środowiska naturalnego

Mając na względzie rodzaje zagrożeń, związanych z przetwarzaniem niebezpiecznych substancji chemicznych w złożonych procesach produkcji, które mogą prowadzić do poważnych awarii o groźnych skutkach dla pracowników, ludności, otaczającego środowiska oraz zgromadzonego majątku produkcyjnego w Spółce została przyjęta Deklaracja Przeciwdziałania Poważnym Awariom określająca ogólne zasady kompleksowego zapewniania bezpieczeństwa instalacji a także zdrowia i życia ludzi oraz ochrony środowiska naturalnego.

Filozofia bezpieczeństwa i ograniczania skutków awarii przemysłowej dla ludzi, majątku i środowiska w przypadku jej zaistnienia w Terminalu Paliw PKN ORLEN S.A. w opiera się o następującą sekwencję działań:

Filozofia bezpieczeństwa i ograniczania skutków awarii przemysłowej dla ludzi, majątku i środowiska w przypadku jej zaistnienia

- Szybka identyfikacja sytuacji awaryjnej za pomocą automatyki kontrolno-pomiarowej
- Detekcja uwolnień za pomocą systemu alarmowego
- Odcięcie dopływu substancji do punktu uwolnienia
- Awaryjne wyłączenie ogrzewania i zasilania
- Powiadomienie Państwowej Straży Pożarnej
- Podjęcie działań przez Państwową Straż Pożarną w celu ograniczania skutków emisji substancji niebezpiecznych lub/i energii w czasie nieprzekraczającym 30 minut

- **Niezależna Warstwa Zapobiegania**, której zadaniem jest zapobiegać powstawaniu zdarzeń inicjujących, które mogą prowadzić do wystąpienia niebezpiecznych warunków operacyjnych, a w konsekwencji uwolnienia substancji niebezpiecznej (np. działania operatorów, komputerowy system sterowania i wizualizacji stanu procesów, mierniki poziomu i maksymalnego napełnienia, automatyczne systemy awaryjnego zasilania i podtrzymania, systemy automatyki i pomiarów, systemy awaryjnego zasilania i podtrzymania, wykonanie aparatów i urządzeń w sposób nieiskrzący) .
- **Niezależna Warstwa Ochrony**, która ma za zadanie ochronić obiekt procesowy i pracowników przed skutkami uwolnienia (np. automatyczne systemy zabezpieczające (SIS), systemy detekcji uwolnień (czujniki) oraz czujniki płomienia, zawory bezpieczeństwa, zawory antydetonacyjne na zbiornikach z dachem stałym, systemy zrzutowe, odpowiedzi operatora na alarmy)
- **Niezależna Warstwa Przeciwdziałania**, mająca na celu minimalizację skutków powstałych uwolnień (np. stała instalacja ppoż.: pianowa i zraszaczowa, instalacja wodna z systemem sieci hydrantowej, monitory pianowe, podręczny sprzęt gaśniczy, pomoc przedmedyczna).
Szczególny nacisk w tej warstwie kładziony jest na sieć wody przeciwpożarowej na terenie całego terminala paliw oraz odpowiednie rezerwy środków gaśniczych do gaszenia pożarów węglowodorów oraz ograniczania skutków awarii.

Każda instalacja czy proces w Terminalu Paliw wyposażony jest w różne środki bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę stopień występujących zagrożeń. Środki wymienione w warstwie zapobiegania, przeciwdziałania i ochrony są ustalane mając na względzie na

specyfikę procesów i rodzaje zagrożeń.

Narzędziem wspomagającym identyfikację procesów i instalacji w Terminalu Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A., które mogą stwarzać zagrożenie poważną awarią przemysłową są uniwersalne analizy zagrożeń i oceny bezpieczeństwa. Stanowią one element Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Procesowym, który dotyczy wszystkich obiektów Spółki a jego głównym celem jest zapobieganie poważnym awariom i zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonych procesów technologicznych.

W Polskim Koncernie Naftowym ORLEN S.A. typy analiz zostały określone w wewnętrznym zarządzeniu Spółki, a wybór właściwej metody analizy zagrożeń procesowych uzależniony jest od istniejących i planowanych (projektowanych) instalacji Spółki.

8. Procedury ostrzegania i informowania ludności w przypadku wystąpienia poważnej awarii

Na terenie Terminala paliw w Mościskach alarmowanie w przypadku zaistnienia awarii odbywa się przy pomocy wszelkich dostępnych środków komunikacji tzn.:

- sygnały akustyczne przekazywane syrenami i buczkami,
- sieć telefoniczna,
- sieć łączności bezprzewodowej,
- inni pracownicy.

Alarmowania personelu Terminala dokonuje się w przypadku zaistnienia zagrożenia na terenie obiektu. Syrena alarmowa, o napędzie elektrycznym, uruchamiana jest przyciskiem z pomieszczenia portierni przy bramie nr 1 i 2 Terminala.

W przypadku zaistnienia pożaru lub wycieku albo innego zagrożenia dla osób lub środowiska, alarm o zagrożeniu na terenie Terminala Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A. ogłaszany jest ciągłym dźwiękiem syreny alarmowej trwającym 3 minuty. Alarmy odwołuje się ciągłym sygnałem dźwiękowym syreny alarmowej trwającym 1 minutę.

Tryb postępowania w przypadku zaistnienia zagrożenia rejonów przyległych do Terminala Paliw nr 101 w Mościskach obejmuje następujące czynności:

1. Ogłoszenie alarmu
2. Przekazanie informacji o zdarzeniu służbom ratowniczym Państwowej Straży Pożarnej, ochrony środowiska, Urzędu Miasta Warszawy i Gminy Izabelin,
3. Monitorowanie prowadzonej akcji likwidacji zagrożenia siłami własnych służb oraz Państwowej Straży Pożarnej,
4. Bieżące informowanie na temat rozwoju i likwidacji zaistniałego zdarzenia.

Do ogłoszenia alarmu upoważniony jest Kierownik Terminala lub wyznaczona osoba, która zostanie powiadomiona o wystąpieniu awarii, zgodnie z odpowiednimi procedurami w tym zakresie.

Wraz z uruchomieniem syreny alarmowej akcję ratowniczą rozpoczyna Kierownik Terminala lub osoba go zastępująca. Kierujący akcją przekazuje informację o zaistniałej awarii do Miejskiego Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

Po ogłoszeniu alarmu wszystkie osoby przebywające na terenie zagrożonym obowiązane są podporządkować się poleceniom wydawanym przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi (Kierownik obiektu lub wyznaczona osoba z Państwowej Straży Pożarnej).

Decyzję o ewentualnej ewakuacji okolicznych mieszkańców podejmuje kierujący działaniem ratowniczym we współpracy z Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W przypadku konieczności skierowania komunikatów dla społeczeństwa podawanie ich następuje przez Państwową Straż Pożarną lub policję (albo zgodnie z kompetencjami) za pośrednictwem środków masowego komunikowania.

9. Sposób postępowania ludności zamieszkującej lub przebywającej w bezpośrednim sąsiedztwie Terminala Paliw w Mościskach w przypadku wystąpienia poważnej awarii

W przypadku ogłoszenia alarmu o pożarze, wybuchu lub innym miejscowym zagrożeniu na terenie Terminala Paliw w Mościskach konieczna jest współpraca pomiędzy społecznością lokalną, a osobami uprawnionymi do kierowania działaniami ratowniczymi.

Podczas intensywnego zadymienia zleca się wszystkim osobom przebywającym w sąsiedztwie miejsca awarii zastosowanie się do niżej podanych wskazówek:

1. Zachować spokój, przeciwdziałać panice i lękowi;
2. Nie zbliżać się do strefy zagrożenia,
3. Nie wchodzić w obszar silnego zadymienia lub oparów substancji niebezpiecznej;
4. Oddalić się od emisji substancji niebezpiecznych w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru;
5. Nie utrudniać służbom ratowniczym dojazdu do terminala paliw w Mościskach;
6. Zamknąć okna i uszczelnić inne otwory, którymi dym lub pary substancji niebezpiecznej mogłyby wnikać do pomieszczeń (drzwi, kratki wentylacyjne);
7. Zamknąć zawór gazu
8. Odciąć dopływ wody
9. Nie używać ognia otwartego;
10. W przypadku znajdowania się w samochodzie, w strefie intensywnego zadymienia - zamknąć okna i wyłączyć wentylację, a jeśli widoczność na to pozwala opuścić rejon zadymienia możliwie najkrótszą drogą;
11. Należy zaopiekować się dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
12. W przypadku ewakuacji zabrać najpotrzebniejsze rzeczy
13. Na bieżąco śledzić komunikaty podawane przez służby ratownicze oraz radio i telewizję do czasu odwołania alarmu.
14. Stosować się do poleceń wydawanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi;

Dodatkowe informacje można uzyskać:

 SŁUŻBY	 TELEFON
Wydział Zarządzania Kryzysowego w Warszawie	22 695 64 81 22 695 64 11 92 87
Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie	22 31 99 102

Uwaga: informacje udzielane są przy zachowaniu wymogów określonych w odrębnych przepisach dotyczących ochrony informacji niejawnych

10. Potwierdzenie, że prowadzący zakład podjął odpowiednie działania w zakresie przygotowania zakładu do współpracy ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i reagowania na wypadek zagrożeń

Prowadzący zakład, w myśl ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązany, jest m.in. do podjęcia odpowiednich przygotowań w zakładzie, w tym również w porozumieniu ze służbami ratowniczymi, które cyklicznie kontrolują takie zakłady, w celu zapobiegania powstawaniu awarii, zaś w przypadku ich wystąpienia – opanowania zdarzenia oraz zminimalizowania jej skutków.

W trosce o bezpieczeństwo pracowników, społeczności lokalnej oraz środowiska naturalnego Zarząd PKN ORLEN S.A. i wewnętrzne służby ściśle współpracują ze służbami Państwowej Straży Pożarnej, Służbą Zdrowia (pogotowie ratunkowe, ORLEN Medica), Urzędu Miasta Warszawa i Gminy Izabelin, Policją odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo, w zakresie postępowania w przypadku wystąpienia awarii oraz ograniczenia jej skutków.

Dla Terminala Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A. opracowany został wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy (zgodnie z wymaganiami art. 260 ustawy POŚ). Założenia planu oraz możliwości podjęcia działań ratowniczych i zabezpieczających są weryfikowane podczas ćwiczeń zgrywających współpracę służb przewidzianych do reagowania w przypadku wystąpienia awarii. Analiza oraz ćwiczenia związane z realizacją wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego odbywają się nie rzadziej, niż co 3 lata (stosownie do wymagań zawartych w art. 261 ustawy POŚ).

11. Odniesienie do zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego

Prowadzący Terminal Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A. opracował i przekazał Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie informacje niezbędne do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego zgodnie z wymaganiami art. 261 ustawy POŚ. Informacje te zawarte zostały również w zgłoszeniu zakładu, programie zapobiegania awariom oraz wewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym.

W oparciu o informacje otrzymane od prowadzącego Terminal Paliw w Mościskach Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie odstąpił od opracowywania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

12. Obszar uzyskania dodatkowych informacji związanych z bezpieczeństwem TP w Mościskach z zastrzeżeniem wymogów dotyczących informacji niejawnych ustalonych w przepisach krajowych

Dodatkowe informacje w zakresie nieobjętym tajemnicą handlową i/lub tajemnicą przedsiębiorstwa dotyczące Terminala Paliw w Mościskach PKN ORLEN S.A. można uzyskać kierując pisemny wniosek na adres:

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna
ul. Chemików 7, 09-411 Płock
Biuro Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
fax: (24) 365 43 50

Informacje związane z rejestrem substancji niebezpiecznych; zatwierdzonymi raportami o bezpieczeństwie lub ich zmianami; zewnętrznymi planami operacyjno-ratowniczymi oraz instrukcjami postępowania mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii – podawane są również przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na stronie internetowej:

<http://www.straz.pl/home/publicznie-dostepne-wykazy-i-informacje/udostepnianie-szczegolowych-wykazow-i-informacji>

Ostatnia aktualizacja dnia: 19.02.2014